

Însemnări privind activitatea Muzeului Municipal (1931-1948)

Între anii 1923—1928 colindam prin carierele din jurul Capitalei strângând vestigiile așezărilor preistorice, antice și medievale, așezări fără-mișcare și prefăcute în cărămizi, pietriș și nisip. Am salvat de la distrugere un bogat material arheologic elocvent din punct de vedere științific, documentar și reprezentativ, din punct de vedere muzeistic.

Printr-o știre din ziar am luat cunoștință că Primăria Municipiului București intenționează să creeze un Muzeu al orașului; faptul m-a îndemnat să intensific cercetările pe teren, întrezărind puțința de a vedea odată roadele străduințelor mele, culese pe aceste meleaguri, orînduite în viitorul muzeu.

Într-o seară, trecînd pe Calea Victoriei, în dreptul Fundației din fața palatului, azi Biblioteca Centrală Universitară, am aflat că în aula Fundației se ține o conferință și se expun podoabe antice din colecția doctorului George Severeanu. Conferința se sfîrșise; în hol, în jurul unei mese vitrină, discutau mai multe persoane. În vitrină o sumedenie de podoabe greco-romane dar și cîteva podoabe și obiecte de aur din orînduirea comunei primitive. Un bărbat care bănuiam a fi Severeanu, explica celorlalți că toate piesele din vitrină ar fi lucrări ale unor meșteri greci și romani. M-am încumetat a intra în vorbă, arătîndu-i că anumite piese nu au nimic a face cu epoca respectivă ci sînt mult mai vechi. Severeanu a rămas mirat, sceptic și la urmă s-a entuziasmat. M-a rugat să-l ajut la transportul obiectelor cu mașina sa și m-a reținut, acasă, pînă noaptea tîrziu, unde am continuat discuțiile în jurul preistoriei în al cărei domeniu pășea pentru prima oară. De atunci ne-am împrietănit și ne-am văzut aproape zilnic mai mult de un deceniu.

Prin Severeanu am cunoscut pe Ana Lahovary, care organiza o expoziție de Artă Românească (țesături, costume naționale etc.) în Parcul Carol (azi Parcul Libertății). Ana Lahovary și alte doamne din comitet erau entuziasmate la vederea obiectelor strînse în cărămîdăriile orașului, mai cu seamă în fața ceramicii epocii bronzului provenind de pe malurile lacului Tei: ceșcuțe negre ca abanosul, ornamentate cu motive ce se regădesc în țesăturile noastre rustice, subliniate prin încrustarea unei materii albe, contrastînd cu fondul închis, evidențînd decorul. Erau vase aparținînd unei culturi preistorice necunoscute pînă atunci, pe care am denumit-o: București-Tei, cultură datînd din veacurile XVIII—XIII î.e.n. Am fost invitat să expun materialele arheologice în expoziția pe care o organizau.

Orînduisem descoperirile mele într-o sală vastă, dotată cu vitrine de lemn, îmbrăcate în pînză de sac. Vitrine de perete, colțare și vitrine centrale. Erau reprezentate aici, eneoliticul, prin materiale de la Măgura-Jilava; bronzul, prin descoperirile de la Fundeni (cultura Glina III); lacul Tei și Bucureștii-Noi (cultura București-Tei); prima epocă a fierului prin vase și unelte de la Băneasa și Herăstrău; cultura materială a geto-dacilor prin descoperirile de la Tei și Fundeni Sat și, în sfîrșit, epocile romană, a migrațiilor și medievală prin alte descoperiri de pe teritoriul Capitalei.

Expoziția a avut un succes enorm fiind o revelație ilustră a unui trecut istoric ignorat de mulți... A stîrnit interesul primarului, Dem. I. Dobrescu; acesta originar din comuna Merlari Jilava, nu a avut cunoștință de prezența, în satul său natal, a bogatei așezări din vremea comunei primitive reprezentată în expoziție prin unelte și arme de cremene și corn de cerb, vase de lut ars, pictate cu grafit, culoare albă și roșie, și figurine antro-po- și zoomorfe, așa-numiții idoli.

În urma expoziției, primarul m-a numit, la 25 august 1929 consilier tehnic pe lângă Primăria Municipiului București însărcinat cu organizarea lucrărilor pregătitoare deschiderii Muzeului Municipiului. Totodată mi s-a pus la dispoziție o sumă importantă pentru a se începe săpături arheologice la Măgura-Jilava și lacul Tei, repartizîndu-mi și un imobil cu intrarea prin Calea Moșilor, peste drum de un pension de fete, Choisy-Mangiru, clădire situată pe locul unde se află azi un bloc pe colțul străzilor Calea Moșilor și Bulevardul Republicii. Aici am expus, în vitrine dăruite de Comitetul de doamne, în frunte cu Ana Lahovary, colecțiile mele, pe care le-am donat municipiului, cît și materialele provenind din săpăturile de la Măgura-Jilava pe care le-am condus și de la lacul Tei, conduse, în prima etapă din 1929 de Ion Nestor, apoi continuate de mine. O dată cu vitrinele ni s-a cedat de către sus-numitele și o clădire (din paiantă) în Calea Victoriei, între Casa Moruzi, „Casa cu lanțuri” și terenul Academiei. În casa de paiantă am instalat laboratorul, în care lucra, la reconstituirea ceramicii, un laborant de curînd numit; tot aici, în catul de sus organizasem depozitul muzeului. Clădirea, deși de paiantă, era bine venită întrucît ne putea adăposti pînă la restaurarea bătrînei case Moruzi, de alături, sediul serviciului sanitar al Capitalei, destinată a deveni locașul muzeului. Lucrările de acomodare și scoaterea egrasiei din pereții catului de jos a acestei clădiri, închruntită de veacuri, au început în anul 1929. În timp ce mai continuau reparațiile la parter, am început instalarea etajului, căutînd să pun în valoare zestrea strînsă prin achiziții de foști edili în vederea deschiderii muzeului; dar majoritatea obiectelor nu corespundeau scopului muzeului: icoane de calitate inferioară, mai toate pe pînză, de mari proporții, candelă, cădelnițe și cruci, din argint inferior, sfeșnice, unelte de argint, din jurul anilor 1830—1870, tablouri de o valoare indoielnică și alte mărunțișuri, toate, provenind de la anticari, marfă fără valoare științifică sau muzeistică, de care s-au descotorosit în schimbul unor sume pe care nu le-ar fi obținut alurea, plasînd-o Primăriei, unde nu erau oameni pricepuți în această branșă.

Făceau excepție câteva hărți vechi (secolele XVII—XVIII), stampe, gravuri și planuri editate de maiorul Papazoglu precum și câteva cărți.

În sala scărilor am folosit pereții pentru a reda penumbrei picturile și icoanele bisericesti. Ca material complementar, ca un nucleu al unei viitoare secțiuni de artă bisericească bucureșteană, în cele două săli dinspre Calea Victoriei am adăpostit pinacoteca, tablouri de pictori români și străini, mai puțin cunoscuți, lucrări modeste cit și câteva capodopere, bunăoară puținele tablouri de N. Grigorescu găsite prin birourile și sălile primăriei printre care și „Atacul de la Smirdan” pe care l-am ridicat din sala de ședințe a municipiului, astăzi expus în Galeria Națională a Muzeului de Artă R.S.R. Intenționam să înlocuiesc, treptat, tablourile prin altele în legătură cu trecutul orașului, transportând pe cele ce nu interesau muzeul, viitoarei pinacoteci, în alt imobil. În sala principală expusesem pe pereți hărțile vechi, înfățișând situația geografică sau topografică a Bucureștilor de-a lungul veacurilor; în centrul sălii erau vitrine-mese cu monede românești, începând cu Vladislav I Vlaicu, Mircea cel Bătrîn — până la data deschiderii parțiale a muzeului (1930), ca și medali în legătură cu monumente sau evenimente bucureștene, ordine și decorații, măsuri și greutate și altele. În restul sălilor, am înființat o sală domnească, cuprinzând, — pe cât am avut putința, — portretele, în pictură sau gravură, a domnitorilor însoțite de hrisoave originale, emanate de la aceștia, stemele și peceteile respective. Sala cuprindea documente începând cu Dan I, sfârșind cu Alexandru I. Cuza și Războiul Independenței. Restul sălilor cuprindea, în mod provizoriu, colecțiile arheologice: preistoria, protoistoria și epoca feudală, expuse aici până la terminarea reparațiilor când au fost mutate în catul de jos. La etaj, în locul arheologiei, am continuat cu secția istorică, păstrind ultima încăpere pentru roadele culese în domeniul evului-mediu (mai târziu și descoperirile de la mănăstirea Snagov).

La sfârșitul anului 1930, colecțiile se prezentau destul de bine în privința modului lor de expunere, — secțiunea de arheologie preistorică era foarte reușită. Instalată în catul de jos, expusă pe săli, în ordine cronologică, de la neolitic la vremea geto-dacică, romană și timpul migrațiilor, — cel din urmă cuprinzând și două schelete expuse *in situ*, cu inventarul lor funerar, morminte din necropola sarmată de la Măgura-Jilava. Făcusem și o inovație muzeistică: amenajasem în zidurile groase ale clădirii vitrine săpate în perete, puțin adinci, cu un fond albastru-verzui; pe rafturi de cristal erau expuse figurine de lut ars, fragmente ceramice mai concludente, arme și unelte de os, cremene și corn de cerb; toate acestea nu mai erau prezentate după modul vechi de expunere, — folosit de Muzeul Național de Antichități, — obiectele legate cu sîrmă pe planșe de carton așezate pe fondul vitrinei.

Pe la mijlocul anului 1931 doctorul George Severeanu mi-a propus să intervin la Primarul general Dem. I. Dobrescu, spre a-l numi Director al Muzeului, post onorific, remunerat, simbolic, cu suma de lei una sută lunar, pentru a avea dreptul de a conduce în mod efectiv instituția. În ce mă privea, urmam să rămîn Conservator al Muzeului și conducătorul secțiunii de arheologie; în schimb făgăduia, — rugîndu-mă a păstra taina, — că va dona muzeului colecțiile sale. Propunerea era

ispititoare : l-am convins pe primar să-l numească Director al Muzeului în condițiile cerute.

În timpul directoratului său muzeul a luat avânt ; Severeanu a înființat și o secțiune numismatică prin donațiile și achizițiile sale. Înzestrase secțiunea cu o colecție de obiecte monedă, alta cuprindea monedele emise sub Împăratul Traian și monede bătute de geto-daci ; colecțiile au fost îmbogățite și cu monede străine care au circulat de-a lungul vesarurilor pe teritoriul orașului, produsele monetăriei naționale și bilete de bancă, toate ținute la zi.

În anii următori am obținut un secretar al muzeului, însărcinat și cu gospodărirea secțiunii istorice și documentară, în persoana lui George D. Florescu, geologist reputat, care, la rindul său, a făcut valoroase danii muzeului.

Severeanu constituise și un „Comitet de direcție”, onorific, care s-a întrunit de câteva ori discutind despre achiziții și donații. Din acest comitet, pe lângă Severeanu, mai luau parte Romulus Voinescu, Generalul Eraclie Nicolescu, inginerul Constantin Orghidan, colecționarul Iosif Pincas și alții. Romulus Voinescu ne-a donat o bogată colecție de monede românești ; iar Orghidan multe obiecte de preț, iar I. Pincas o mare colecție de medali și câteva tablouri de renumitul pictor parizian Pasquin, fratele său. Ulterior a luat ființă și Pinacoteca, instalată în clădirea Amiral Urseanu, din Bulevardul Ana Ipătescu, (actualul Observator astronomic popular).

Dr. Severeanu nu a putut să-și continue activitatea. A avut ideea de a organiza, cu prilejul unei comemorări, o expoziție cu opere datorite pictorului Grigorescu în cuprinsul pinacotecii municipale ; expoziție și comemorare pe care oficialitatea o scăpase cu vederea, — ceea ce a stîrnit nemulțumire și iritare în rîndurile celor ce au omis, deși erau moralmente obligați să ia această inițiativă. Expoziția, pe lângă tablourile pictorului din zestrea pinacotecii, cuprindea numeroase lucrări din colecții particulare, mare parte de la Severeanu și de la Grigore Iunian. Cîteva zile înainte de închiderea expoziției, care a durat o lună, a izbucnit o campanie de presă împotriva expoziției cerîndu-se instituirea unei anchete, organizatorii fiind învinuiți de a fi expus falsuri, lucrări ce nu puteau fi atribuite pictorului. Încheindu-se expoziția proprietarii și-au retras tablourile. Campania de presă dăinuind, Severeanu a fost obligat să-și depune mandatul de director, în luna august 1938. Interesant epilogul : Severeanu a pus în vânzare tablourile considerate falsuri ca și alte tablouri. O parte din „falsuri” au fost achiziționate de unii ce le-au contestat autenticitatea ; printre acestea se afla și un tablou de Andreescu, reprezentînd un peisaj : Satul Douet, de lângă Paris, unde, în timpul exilului, în urma revoluției de la 1848 se născuse părintele meu, tablou comandat de C. A. Rosetti, în preajma Războiului pentru Independență, pictorului Andreescu. Dăruisem această lucrare lui Severeanu drept recunoștință că îngrijise, în timpul unei boli, pe mama mea. Vânzarea m-a îndurerat... Dar Muzeul a avut parte, pe lângă pierderi și de aportul și sprijinul unor personalități ca Nicolae Iorga, Ioan Andrieșescu, C. C. Giurescu, Constantin Moșil, Virgil Drăghiceanu, secretarul Comisiunii Monumentelor Istorice de atunci și alții. Prin ei

am beneficiat de cuvenitele delegații pentru executarea cercetărilor arheologice; la început în cuprinsul liniei de centură, cu vremea depășind-o trecind pe meleaguri mai îndepărtate.

Muzeul inaugurat oficial în anul 1931 a dăinuit în casa Moruzi pînă în anul 1940 cînd a fost închis pentru restaurarea clădirii.

Într-o seară (sfîrșit de aprilie 1934), reîntors ostenit de pe șantier, am primit un plic conținînd o stenogramă din dezbaterile parlamentare ce aveau loc în Senat. Era trimisă de șeful stenografilor, Ionescu, un prieten. Conținutul m-a stupefiat, bătrînul cărturar P. Gîrboviceanu interpelase pe ministrul Instrucțiunii și cultelor în legătură cu săpăturile de la Snagov, considerate de senator ca act de sacrilegiu (vezi Dezbaterile Senatului din 24 aprilie 1934 în Monitorul Oficial nr. 30, p. 1549 din 24.IV.1934).

Situația fiind gravă, în urma învinuirilor ce mi se aduceau, nu întrezăream altă ieșire din impas decît adresîndu-mă lui N. Iorga. Am pornit așadar la Vălenii de Munte. Profesorul m-a primit ca de obicei, cu multă bunăvoință, a citit stenograma, s-a încruntat (nu era în bune relații cu Gîrboviceanu) făgăduind că în cursul după amiezii va pleca la București spre a lua cuvîntul în Senat; sfătuiindu-se cu soția, a vrut să mă rețină la masă, dar s-a răzgîndit zicînd că masa e prea frugală pentru un arheolog și m-a povățuit să iau masa la un restaurant din localitate, urmînd ca la ora 14 să plecăm împreună la București.

După dejun am revenit la Iorga; s-a suit în mașină alături de soție, pofțindu-mă să mă așed în față, lingă șofer unde era după cum spunea, locul său. Ne-am oprit la Snagov pentru cîteva clipe, cercetînd săpăturile; ajunși în București și-a lăsat soția acasă, pe mine în dreptul Muzeului din Calea Victoriei unde aveam locuința, și s-a dus direct la Senat.

Seara, am primit prin aceeași filieră stenograma dactilografiată din care reieșea dialogul purtat de N. Iorga în Senat prin care nu numai că aprobă lucrările de la Snagov dar menționa că „ele sînt conduse de omul căruiu îi datorăm foarte mult, căci este acela care a săpat pentru prima dată împrejurul Bucureștilor și a arătat că această Capitală este înconjurată de așezări vechi istorice, a publicat lucrări care au fost prețuite de fiecare dintre noi” (vezi Dezbaterile Senatului, ședința din 28.V.1934 și M. Of. din 28.V.1934, p. 1967).

Acesta a fost Nicolae Iorga; nu mai reamintesc aici, cuvintele calde despre Muzeu rostite la conferințe, în presă și în alte lucrări. Muzeul avea darul să incinte pe cei ce îi treceau pragul, farmec resimțit și de Paul Morand care, impresionat, spune, în a sa lucrare „Bukarest” „...cît de mult prefer acest mic muzeu... și conservatorul său, (...) marelui muzeu național de antichități...”

Dar după moartea lui Severeanu intervenită în 1939, expoziția a fost închisă în vederea unor lucrări de restaurare. Aveam de gînd să dau bătrînei clădiri înfățișarea de odinioară; a o învrednici să cuprindă o proiectată secție a muzeului unde intenționam să refac vechi interioare bucureștene, muzeul propriu-zis urmînd a fi construit alături, pe terenul vast alcătuit din curte și grădină, un muzeu încăpător, după ultimele cerințe ale tehnicii moderne, păstrînd și un spațiu de rezervă pentru

o eventuală extindere. Toate acestea pentru ca muzeul să nu se mute niciodată !

Reparațiile au început târziu, în preajma aventurii legionare ; lucrările erau sub supravegherea Comisiunii Monumentelor Istorice ; clădirea decapată de fondul tencuielilor lasă să se întrevadă vechea înfățișare făgăduind a deveni un giuvaer arhitectonic. Dar spre surprinderea generală — s-a hotărît demolarea Casei Moruzi ; am intervenit pentru păstrarea ei la N. Iorga ; la rindul său savantul s-a adresat „conducătorului Statului” ; dar rezoluția a fost condamnarea clădirii : „nu poate sta în calea progresului”. Iorga obținuse ca imobilul să fie reconstituit, pe alt loc, folosindu-se materialele vechi ; dar acestea s-au împrăștiat și terenul a rămas maidan. În timpul rebeliunii legionare muzeul era în stare de depozit în două clădiri din str. Știrbei Vodă. Între timp se proiecta amenajarea pentru muzeu a clădirii din Calea Victoriei 151, colț cu str. Sevastopol. Puțin mai înainte, cu prilejul unei „solemnități” ce a avut loc la Patriarhie, la care lua parte noul primar, s-a cerut acestuia destituirea mea și desființarea muzeului care urma a fi împărțit între mai multe instituții de cultură ; cerere formulată din partea unei persoane ce ajunsese la un rang mai mare în timpul guvernării legionare. Vestit la timp, am putut lua măsurile corespunzătoare salvării instituției.

În perioada bombardamentelor muzeul fusese evacuat în comuna Raznic, județul Dolj.

Odată cu instalarea regimului de democrație populară au reînceput lucrările pentru reinstalarea expoziției și pentru restaurarea clădirii hărăzite din Calea Victoriei 151.

Să ne reîntoarcem acum la starea ce a urmat morții doctorului George Severeanu. Cum era firesc, am ținut la înmormântarea sa o cuvîntare în care relevam meritele defunctului, greutățile de care a avut parte... A doua zi soția sa, Maria Severeanu, m-a pofțit la o consfătuire întrebându-mă ce cred că trebuie să facă în privința colecțiilor. Nu întreprăream decât o soluție, a dărui colecțiile muzeului municipiului București condiționînd un pavilion separat, pendinte de muzeu dar purtînd denumirea „Colecțiile Maria și Dr. George Severeanu”. Văduva a acceptat propunerea mea și a întocmit un act de dănie, căruia i s-a alăturat inventarul colecției, act autentificat la tribunalul Ilfov, Secția IX notariat, cu nr. 43367, din 9 decembrie 1940. Se mai aflau în străinătate o bună parte a monedelor și podoabelor antice de aur, Severeanu avînd obiceiul, ca plecînd în vacanță, să transfere o parte din colecțiile sale mai de pret, în genere în Belgia. Cert este că în momentul morții sale se găseau la Bruxelles, în safe-ul unei bănci, pe numele unui amic al său, avocat din Bruxelles, peste 100 monede antice de aur și podoabe preistorice și greco-romane de aur și o colecție de ceramică grecească, (vase și figurine).

Am cerut Mariei Severeanu să ne dea puțința să recuperăm această parte din colecție ce nu a fost încă donată. Ea mi-a dat o scrisoare în acest sens către avocatul belgian. Primarul general mi-a aprobat depunerea și am plecat la Bruxelles. Avocatul nu mi-a predat decât colecția de ceramică greacă și aceasta după îndelungate petrecări ; pentru obiectele de aur prețea că trebuie să primească noi dispoziții.

Pentru restul depunerilor au trebuit noi demersuri susținute fără rezerve de către donatoare.

Să revenim la muzeu. Imobilul din Calea Victoriei în 1951 a fost restaurat și am început instalarea urmînd ca deschiderea să aibă loc la 11 iunie 1948 cu prilejul centenarului revoluției pașoptiste; lucrînd zi și noapte de multe ori fără întrerupere, am reușit a pune toate la punct și am răsufflat ușurat, dar m-am pomenit într-o după amiază, cînd făceam ultimele retușe, cu ajutorul de Primar general care mi-a trasat sarcina să mut imediat muzeul în catul de jos al clădirii din șoseaua Kisselef nr. 3, spațiul din Calea Victoriei 151 primînd altă destinație. Am lăst-o deci de la început, înghesuind colecțiile mele unele peste altele, stivînd vitrinele și supraveghînd lucrările din noul imobil. Cînd spațiul ce trebuia să ne adăpostescă a fost amenajat, a început o mutare urgentă. Muzeul Național de Antichități ne-a dat un prețios concurs facilitînd mutarea prin personalul științific, administrativ și oamnenii de serviciu; cei dinții ajutîndu-mă la expunerea colecțiilor. Municipiul mi-a pus la dispoziție camioane pentru transport și totodată o mîină de lucru: persoane care nu prezentau o garanție de pricepere și cinste.

Așa s-a făcut mutarea.

Cînd s-a redeschis, muzeul se prezenta destul de bine. Am expus, separat și colecțiile „Maria și Dr. George Severeanu”. Dar, nu mult după deschidere, muzeul a fost închis din nou.

În timpul activității, între anii 1929—1948, muzeul a întreprins săpături arheologice pe teritoriul orașului și în împrejurimi, instituția tinzînd să devină muzeu regional; au fost cercetate 39 de așezări aparținînd orînduirii comunel primitive și feudale. Printre acestea se remarcă cercetările de la Jilava, Vidra, Snagov, Butimanu, Popești, Gumeița, Gurbănești, Tei, Bordei, Herăstrău, Dămăroaia, Băneasa-Stejar, Ciurel și altele.

Rezultatele acestor săpături au fost pe deplin integrate în marile sinteze ale istoriei poporului român și în studiile de importanță locală. Pentru secțiunea istorică au fost achiziționate valoroase documente; s-au fotografiat imobilele și cartierele supuse demolării, alcătuiind o valoroasă arhivă fotografică formată din mii de piese. Am achiziționat fotografii cu vederi bucureștene de la mijlocul veacului trecut, planuri vechi a orașului din secolele XVIII și XIX. O grijă deosebită s-a acordat monumentelor istorice. Numai datorită unei intervenții pline de risc, a putut fi salvată clopotnița bisericii mitropolitane pe care edilii zeloși doreau să o dărîme.

În timpul unor mișcări de trupe, în urma războiului, clădirea din Calea Victoriei 151, a folosit, într-o noapte, ca loc de popas unei formații militare; s-au spart cîteva lăzi conținînd obiecte de muzeu, de mal puțină importanță dar aici se aflau și două luminări mari, din cele folosite la înmormîntarea lui Alexandru I. Cuza, la Ruginoasa. Purtau pe ele chipul domnitorului, aplicații colorate, diverse date și ornamente. Cum lumina electrică era defectă s-au folosit luminările funerare domnești... fapt relatat și de un ziar bucureștean de dimineață. Altă noapte am avut parte de un incendiu, unele camere fiind cedate de primar unor persoane particulare. În urma supraîncălzirii unei sobe s-a aprins

o grindă din pod; noroc că au venit pompierii la timp, ceea ce nu a stăvilît pierderea și avarierea unor bunuri.

Muzeul ar fi fost scutit, — în trecuta sa viață — de multe neplăceri și daune dacă s-ar fi ținut seama de statutul și legile cărora era supus. Acestea nu l-au putut ocroti, fiind călcate și nesocotite de unii dintre cei puși să le apere, să le dea urmare...

Fie dat ca relele trecutului să nu se mai abată asupra acestui copil gândit de alții, zămislit de mine, — de care am trebuit să mă despărț cu mîhnirea de a nu-l putea călăuzi mai departe. Suferință urmată de bucuria de a-l vedea prosperînd sub părinteasca oblăduire a zorilor noi. Astăzi, îi urez viață lungă dîndu-i totodată, în vederea primului centenar, — la care nu voi fi prezent, — un sfat: „Să nu te muți, nu, niciodată!”.

Notes concernant l'activité du Musée Municipal (1931—1948)

RESUMÉ

L'auteur nous présente des aspects liés à la fondation et à l'organisation du musée municipal, en commençant par les années 1928 et en continuant avec les années suivantes, respectivement 1931, année pendant laquelle on a inauguré officiellement le musée qui dura jusqu'en 1940 — dans la maison Moruzi — lorsqu'il fut fermé pour la restauration du bâtiment. Ensuite, on nous décrit les différentes étapes et phases par lesquelles passa le musée, comme par exemple: l'existence de ce musée sous forme de dépôt dans la rue Știrbey-Vodă durant la rébellion des légionnaires, la période des bombardements, période dans laquelle les pièces ont été évacuées et finalement la période du régime de démocratie populaire lorsqu'on a commencé les travaux de réinstallation de l'exposition et pour la restauration du bâtiment qui devait contenir le musée sur l'Avenue de la Victoire no. 151. Suit ensuite une période quand le patrimoine tout entier fut déménagé à l'étage d'en bas du bâtiment se trouvant sur la chaussée Kisselof no. 3.

Durant l'activité des années 1929—1948 le musée fit des fouilles archéologiques sur le territoire de la ville et aux alentours, l'institution ayant la tendance de devenir musée régional. On a fait des recherches sur 38 habitats du cadre de la commune primitive et féodale. Pour la section historique on a acquis des documents de valeur.